

Poul Schlüters nytårstale

Taler

Poul Schlüter
Statsminister

Dato

1. januar 1986

Sted

Marienburg

Godaften.

Ved nytårstid er vi igen på vej mod foråret. Min egen far sagde altid på denne tid af året, at nu har vi snart to somre foran os og kun een vinter.

Kan vi så se frem til det nye år med forventning om noget positivt - eller skal vi møde det nye år med bekymring - måske ligefrem med frygt?

Naturligvis er der - som altid - grunde, der kalder bekymringen og frygten frem i vore sind. Men det er livsvigtigt for os, at vi ikke lader os lamme. Vi skal møde dem med åbne øjne, så vi kan værne os mod dem.

Det gamle år forstærkede nogle nye problemer, som giver os grund til megen eftertanke.

Vi blev for alvor klar over, hvilken svøbe den nye sygdom AIDS indebærer. Den har angrebet flere og flere og skabt en snigende frygt hos mange mennesker. Vi skal ikke lade os lamme af angsten, så vi forpester tilværelsen for os selv og for andre mennesker. Men vi skal sætte alle kræfter ind med et maksimum af reel og grundig oplysning om sygdommen. En oplysning, som ikke svækker vagtsomheden overfor risikoen, dér, hvor den findes. Men som samtidig kan fjerne frygten og mistænksomheden, der hvor den er ubegrundet. Angsten skal ikke lamme os i vort forhold til andre mennesker.

Vi har oplevet en stigende alkoholmisbrug med dybe tragedier i kølvandet for titusinder af mennesker. Her er der brug for en kraftig indsats socialt og psykologisk for at forebygge og helbrede - men uden forbudsmentalitet.

Vi har set en uhyggelig bølge af meningsløs, grov vold i vort land. Sandt nok er volden kun et middel, de forholdsvis få tyer til. Men det er et samfundsproblem.

I de grovere sager, hvor sagesløse mennesker overfaldes og lider fysisk skade, tror jeg det var rigtigt, om voldsmændene blev dømt hurtigere og kom til at afsone straks derefter.

Men bekæmpelse af volden er ikke blot et spørgsmål om strafferet og retspleje. I al samfundets materielle udvikling gennem de seneste årtier må vi have forsømt noget meget væsentligt. En del - især unge - har med rette eller urette følt sig forbigået, overset eller oplevet, at de ikke slog til. Og så slog de netop til med næver og våben, når de ville have deres vilje.

Vi må finde veje til en ændret holdning, så man kan se forskel mellem ret og uret. Det er dybest set et spørgsmål om, at vi evner at udbrede respekten for vore medmennesker og for deres liv og helbred. Det er først og fremmest en opdrageropgave, som ingen af os kan slippe for at tage mere del i. Jeg tænker både på skolen, lærerne, forældrene, søskende og de gode kammerater, som ikke må opgive de svagest udrustede.

Samtidigt må vi grundigt undersøge, om der er sociale, boligmæssige eller arbejdsmæssige problemer, som kan løses, når de kan ligge til grund for, at nogle mennesker griber til vold mod andre.

Jeg tror, vi alle er stærkt optaget af at komme bedre igennem med disse hjemlige, menneskelige problemer - end vi hidtil har evnet.

Men så den store verden omkring os? Skal vi frygte - eller kan vi håbe, og hvad kan vi selv bidrage med?

Jeg er fast overbevist om, at vi ikke har grund til at frygte krig i vor egen del af verden. Men vi kan og skal ikke glemme, at siden 1945 er der kæmpet et hundredtal af krige i andre verdensdele og millioner er dræbt.

Vi kender allesammen frygten for atomvåbnene. Angsten for de rædsler en atomkrig kunne udsætte menneskeheden for. Det er ikke en rædsel, vi skal undertrykke, for den er ægte, og velbegrundet.

At undgå atomkrig, er den største opgave, vi mennesker er stillet overfor.

Sådan føler jeg i det mindste.

Men vi er nødt til at gøre os klart, at det hele ikke er så let, at vi bare kan sige til Vesten – eller til Østen: "Skrot så alle de missiler, og gør det på een gang."

Den realistiske vej er at nedbryde den gensidige mistillid og opbygge tillid til, at begge parter vil respektere den andens fred og politiske selvbestemmelsesret.

Mødet i Geneve mellem Gorbatjov og Reagan var et første, løfterigt skridt i retning af en mere tryk verden.

Det gav ikke øjeblikkelige, konkrete resultater. Men det var en klar melding om,

at en dialog nu er åbnet. Vi må alle bidrage til, at den ikke bliver lukket igen.

Det er et positivt tegn, at USA og Sovjetunionen nu i FN's Sikkerhedsråd har kunnet finde hinanden i en fælles holdning overfor den internationale gidseltagning.

Vi i Danmark støtter oprigtigt alle bestræbelser for ægte og pålidelig afspænding med bevarelse af vor egen fred, selvbestemmelsesret og frihed. – Men ikke for enhver pris.

Vi, som selv regner vor egen uafhængighed for umistelig må aldrig lukke øjnene for Sovjetunionens umenneskelige besættelse af Afghanistan. I disse dage er det seks år siden sovjetiske tropper invaderede dette fredelige land. Siden har de dræbt hundredtusinder med en ufattelig og hensynsløs brutalitet. Intet anstændigt menneske ville kunne hævde den parodi af en undskyldning, at det skete af hensyn til Sovjets egen sikkerhed.

Samtidig har man skabt verdens største flygtningeproblem med 4 millioner fordrevne afghanere.

Intet afspændingsbevis vil kunne være mere troværdigt, for os end, at Sovjet trak sine invasionsstyrker ud af Afghanistan.

Om to uger genoptager folketinget sit arbejde efter juleferien.

Politik er nu noget mærkeligt noget. Det tør jeg nok sige efter nogle år, hvor jeg har brugt al min tid derpå. Men, hvad tænker mon da ikke vælgeren? Men så har jeg måske lov at svare, at det jo er befolkningen, som har givet os et så partiopsplittet folketing. Rent personligt kan jeg egentlig godt lide et folketing med mange partier. Det er dansk, det er frodigt, og det fordeler ansvaret og lægger det på mange skuldre.

Det hjælper også med til at lære os, at der ikke findes nogen smarte eller geniale systemløsninger. Det gør der forresten heller ikke i de altfor mange fanatiske etpartisystemer, vi har i denne verden. Politik i Danmark er et hårdt slid, hvor mening brydes mod mening, og netop derfor ligger ekstremisme os så fjernt. Vi ved godt, at med politik og indretning af samfundet bliver vi aldrig færdige. Der findes ingen perfekt slutløsning i et ægte folkestyre som vort, hvor ideerne og inspirationerne hele tiden er i bevægelse.

Politik handler om at fastlægge de bedst tænkelige regler for menneskers liv med hinanden. Deres rettigheder og forpligtelser overfor hinanden.

Vi har hver især vore egne forskellige politiske holdninger og ideer, men jeg tror oprigtigt talt, det bliver svært at finde et andet land, hvor befolkningen så stærkt som i Danmark vedkender sig samfundsudviklingen og hvor de forskellige

grupper i befolkningen - trods alt - er i så tæt harmoni med hinanden og står hinanden så nær. Vi vil helst, at Danmark skal være et folkehjem, som de flest mulige holder af og vil værne om.

Det første store emne, folketinget skal tage stilling til i det nye år, er det europæiske fællesskabs fremtid. Netop idag - 1. januar - indtræder Spanien og Portugal som nye medlemmer. Vi kan være glade og lykkelige over, at disse to gamle kulturlande nu - som unge, men grundfæstede - demokratier er med.

Gennem 12 års medlemskab har Danmark fået rige muligheder i EF, og det har ikke stækket vor selvstændighed. Vi fik indflydelse - i vor egen verdensdel.

Først i det nye år må Danmark afgive sit svar til det forhandlingsresultat, der foreligger om EF's fremtid. De øvrige medlemslande ville utvivlsomt opfatte et dansk nej som et signal om, at Danmark så også var på vej til at forlade fællesskabet. Det ville de gøre, fordi forhandlingsresultatet ligger så tæt ved de synspunkter, netop Danmark har forfægtet. Man kan undre sig over, at de andre lande gennem det sidste halve års forhandlinger har været så lydhøre overfor de danske synspunkter. Men vi står faktisk nu med et slutresultat, som på alle afgørende områder er næsten ufattelig tæt på, hvad den danske regering og folketingsflertallet har lagt vægt på. Vi bevarer veto retten og vi afgiver ikke suverænitet.

Mon ikke vi så skulle kende vor besøgstid. Nu analyserer vi de nærmeste uger videre på teksterne, men jeg kan ikke tro andet end, at det må slutte positivt. For Danmark vil fortsat være landet, som både politisk og økonomisk har det

maksimalt udbytte af at være med i det europæiske fællesskab.

Vi kan godt slå fast, at det danske samfund har brugt året 1985 godt og positivt. Der er taget endnu et langt og solidt skridt bort fra afgrunden. Arbejdsløsheden er igennem året faldet med omkring 40.000 personer, og vi er midt i en 3-årsperiode, hvor der skabes over 140.000 nye jobs. Det er en særlig glæde, at vi vinder stærkt ind på ungdomsarbejdsløsheden. Om et par år vil det være arbejdsgiverne, der står i kø for at sikre sig unge medarbejdere, og det er godt.

Underskuddet i statsfinanserne bevæger sig hurtigt mod nulpunktet. Det går stærkt med at få det gamle underskud i 80 milliarderstørrelsen helt ud af verden, og det har med rette vakt stor respekt i udlandet.

De samlede sociale udgifter i Danmark er iøvrigt ikke faldet i firkløverregeringens tid. Men der er færre borgere i dag, som er nødt til at være sociale klienter, og det er dog et sundhedstegn.

Danmark er for alvor blevet et land med lav inflation. Priserne steg kun med ca. 4 % i år, og til næste år bliver det formentlig omkring 2 %. Det kommer lønmodtagerne til gode i form af forbedret realløn og endnu flere nye jobs.

Den lange rente er blevet encifret. Det er et stærkt incitament for alle, der vil sætte igang og bygge noget op.

Vi har eet afgørende og uløst problem tilbage. Det er betalingsbalancen, der dels har været belastet af det høje indenlandske forbrug og dels af den i sig selv glædeligt store import af investeringsgoder, som betyder ny produktion. Kort før jul gennemførte regeringen en afdæmpning af efterspørgslen i størrelsen 8 mia. kr. Man kan rolig regne med, at i 1986 når vi omsider også den positive vending for betalingsbalancen. Men kunsten har jo været - og er stadig - at klare også dette problem uden at sætte opsvinget og den bedre beskæftigelse over styr.

Vor berømte landsmand, forfatteren Piet Hein blev for nylig fejret på sin 80-årsdag.

Jeg holder ikke mindst af dette herlige Piet Hein gruk:

Pessimisterne
er dog
de reneste tåber –
de tror
på det modsatte af,
hvad de håber.
Nej, de optimister,
som livet
beror på,
er dem,
som tør håbe
på noget,
de tror på.

Må jeg ønske Dem et godt Nytår!

Kilde

Mellbin, Mellbin, F-M.S og E.F. (2011). Nu gælder det Danmark! Statsministrenes nytårstaler. Lindhardt og Ringhof: København. S. 469.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Det Konservative Folkeparti, Nytårstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/poul-schlueters-nytaarstale-1986>